



मिलिंद बाबर

फाऊंडर-चेअरमन, मॅंगो हॉलिडेज

## जगभर फिरतांना

भाग क्रमांक : २

**ड्रायव्हरची आणि ग्रूपमधल्या काही लोकांची आता चलबिचल सुरू झाली होती. शेवटी नाईलाजाने मला पाटलांना तिथेच सोडून निघण्याचा निर्णय घ्यावा लागला. मनामध्ये खूप वाईट विचार येत होते. आपले आईवडील असते, तर आपण त्यांना सोडून गेलो असतो का? परंतु कंपनीच्या नियमाप्रमाणे, एका माणसासाठी संपूर्ण ग्रूपला वेठीस धरणं योग्य नव्हतं. मी परत एकदा पोलीस स्टेशनला जाऊन विचारलं. पण 'नाही' असेच उत्तर मिळालं. मी अतिशय जड अंतःकरणाने तिथून बस काढण्याचा निर्णय घेतला.**

नाशिकवाले म्हणाले, 'अहो, चंद्रकांत पाटील दिसत नाहीत.' तोपर्यंत मी आमच्या गाईडला सोडून दिले होते. त्याला परत बोलावणे शक्यच नव्हते, कारण तेव्हा मोबाईल फोनच नव्हते. इटालियन ड्रायव्हरपण खूप उद्धट असतात आणि मदत करण्यासाठी फारसे उत्सुकपण नसतात, परंतु माझ्या नशिबाने या ग्रूपवर आलेला ड्रायव्हर म्हणजे देवदूत होता. माझ्या एवढ्या मोठ्या करिअरमध्ये मला अगदी बोटावर मोजण्या इतके चांगले ड्रायव्हर भेटले, त्यापैकी हा एक होता - जिने.

मी आणि जिनेने खूप धावपळ केली. केप्रीवरून निघणाऱ्या बोटी तीन वेगवेगळ्या ठिकाणी जातात. पोलीस स्टेशनला जाऊन पाटीलसाहेब कसे दिसतात, त्यांची गांधी टोपी, पाटील मॅडमची हिरवी साडी वगैरे माहिती दिली. त्यांनी वायरलेसवरून तिकडच्या पोलीस स्टेशनला कळवले. हॉस्पिटलला विचारले. परंतु कुठेच पाटीलसाहेबांचा पत्ता कळना. ह्या सगळ्या धावपळीत दोन तास निघून गेले होते आणि पाटीलसाहेब सापडण्याची काहीच शक्यता दिसेना. अंधार पडायला सुरुवात झालेली, दुकानं सगळी बंद व्हायला लागली होती. मला काहीच कळना, काय करावे? ग्रूप चांगला होता. कोणीही कसलीही तक्रार केली नाही. ड्रायव्हरसुद्धा एका शब्दाने काही बोलला नाही. कारण त्याने जर १२ तासात बस बंद केली नाही, तर खूप हेवी फाईन्स असतात. जर आणखीन उशीर झाला तर ग्रूपचं जेवणपण चुकणार होतं व

# युरोप... काय काळजी घ्याल?

त्याचंही टेशन मला होतं. पाटील तसे अशिक्षित दांपत्य. त्यांना इंग्लिशपण नीट येत नव्हतं. कसे पोचतील ते एवढ्या लांब? पैसे असतील का त्यांच्याकडे? इथून पुढे जवळजवळ ४ तासांवर हॉटेल होतं. तिथल्या लोकल टेलिफोनवरून, कंपनीला मुंबईला कळवलं. त्यांनी नाशिकच्या एजन्टला सांगितलं. त्यांनी पाटलांच्या घरी फोन करून विचारलं, की त्यांनी तुम्हाला काही फोन वगैरे केला का? आता तेपण टेशनमध्ये आले. अजून एक तास, म्हणजे जवळपास तीन तास आम्ही त्यांची वाट पहिली. त्यावेळच्या कंपनी पॉलिसीप्रमाणे, दोन तासांच्या वर ग्रूपला थांबवायचे नसते. मी परत एकदा फोन केला आणि कंपनीतून सांगितले की, आता तुम्ही निघा.

ड्रायव्हरची आणि ग्रूपमधल्या काही लोकांची आता चलबिचल सुरू झाली होती. शेवटी नाईलाजाने मला पाटलांना तिथेच सोडून निघण्याचा निर्णय घ्यावा लागला. मनामध्ये खूप वाईट विचार येत होते. आपले आईवडील असते, तर आपण त्यांना सोडून गेलो असतो का? परंतु कंपनीच्या नियमाप्रमाणे, एका माणसासाठी संपूर्ण ग्रूपला वेठीस धरणं योग्य नव्हतं. मी परत एकदा पोलीस स्टेशनला जाऊन विचारलं. पण 'नाही' असेच उत्तर मिळालं. मी अतिशय जड अंतःकरणाने तिथून बस काढण्याचा निर्णय घेतला.

वाटेत जेवण करून हॉटेलवर पोहोचायला रात्रीचे १२ वाजले. कोणालाच त्या दिवशी जेवण गेले नाही. मी हॉटेलवर जाऊन परत कंपनीला फोन केला. पाटील सापडले नाहीत, हे सांगितले. आता पाटलांची मुलं मला फोन करून विचारायला लागली. यातच जवळपास पहाटेचे तीन वाजले. माझा फोन सारखा खणाणतच होता. तसाच तो परत ३.१५ वाजता वाजला. हॉटेलच्या रिसेप्शनवरून मला खाली बोलावलं. मी खाली गेलो तर समोर पाटील दांपत्य. माझ्या आनंदाला पारावारच राहिला नाही. मी पाटलांना घट्ट मिठी मारली. पाटील मॅडम खूप रडल्या.

मग त्यांनी मला सगळं सविस्तर सांगितलं, की ते कसे हरवले. केप्रीहून निघताना हजेरी घेतल्यानंतर आम्ही बोटीकडे गेलो, पण पाटीलसाहेब वाटेत पटकन टॉयलेटला जाऊन यावे, म्हणून गेले आणि तेवढ्यात आमची बोट सुटली. मग ते दुसऱ्या बोटीनी नेपल्सला न येता तिसऱ्याच ठिकाणी गेले. तिथे त्यांना कळना ग्रूप कुठे गेला. त्यांना तिथे एका रेस्टॉरंटमध्ये काम करणारा एक श्रीलंकन मुलगा भेटला. त्याला त्यांनी हॉटेलचा पत्ता दाखवला. तिथे जाण्यासाठी त्यावेळी टॅक्सीवाला एक हजार डॉलर (त्यावेळी युरो नव्हते) मागत होता. मग त्या मुलाने त्यांना नेपल्स स्टेशनवर नेले. तिथून त्यांना रोमच्या ट्रेनमध्ये बसवलं. रोमला पोहोचल्यावर त्यांनी तिथे टॅक्सीवाल्याला हॉटेलचा पत्ता दाखवला. तो

टॅक्सीवाला ५०० डॉलर म्हणाला. पाटलांना काहीच पर्याय नव्हता. त्यांनी ती टॅक्सी केली आणि सुखरूप हॉटेलवर पहाटे ३ वाजता पोहोचले. आमचा सर्व ग्रूप रेस्टलेसच होता. सर्व जण पहाटे ३ वाजता पाटलांना भेटायला रिसेप्शनवर जमले.

यातून शिकण्यासारख्या गोष्टी म्हणजे, १) कधीही ग्रूप सोडून जाताना दुसऱ्या कोणाला तरी सांगून जावे. २) संपूर्ण ट्रिपचा कार्यक्रम, सर्व हॉटेलसच्या नाव, पत्ता, फोन नंबरसहित प्रत्येकाने, अगदी पतीपत्नीनेसुद्धा, आपआपल्याजवळ कायम ठेवावा. ३) थोडे पैसे किंवा क्रेडिट कार्ड संकटकाळी उपयोगी पडतील असे कायम जवळ असू द्यावेत. (Carry zero money is wrong) ४) तुमचा स्वतःचा पासपोर्ट कायम तुमच्यासोबतच (ON YOUR BODY) असला पाहिजे. ५) आपण हरवलोय व क्षणी



जाणवते, त्या क्षणी तिथल्या पोलीस स्टेशनला जाऊन बसायचे. पाटील दांपत्य जर त्यावेळी पोलीस स्टेशनला गेले असते, तर आम्ही त्यांच्यापर्यंत सहज पोचू शकलो असतो.

त्या दिवशी पाटलांकडे जर पैसे नसते किंवा त्यांना तो श्रीलंकन देवदूत भेटला नसता तर काय केलं असतं पाटलांनी?

हे किंवा ह्यासारखे प्रॉब्लेम टूर वर येऊ नयेत, म्हणून दरवर्षी आम्ही पुण्यात एक आणि मुंबईत एक अशा दोन प्रि-डिपार्चर मीटिंग घेतो. ह्या दोन ही प्रि-डिपार्चर मीटिंग्स साधारण मार्चच्या पहिल्या दहा दिवसात असतात.

मार्चमधल्या या वर्षीच्या, आमच्या प्रि-डिपार्चर मीट आणि त्यानंतरच्या जेवणावर यथेच्छ ताव मारून व जेवण कसे चांगले होते ....

आणि आता टूर सुद्धा चांगलीच होणार, याची आम्हा उभयतांना खात्रीच पटली. अशा स्तुतीला हसतमुखाने सामोरे जाऊन मंडळींच्या तोंडावरची, युरोप आता बघायला मिळणार, ही एक्साइटमेंट मला खूप समाधान देऊन जात होती. या वर्षी जेवणाबरोबरच हुरडा, गुळ आणि शेंगदाण्याची चटणी पण ठेवली होती आणि तो हुरडा त्या दिवशी खूपच भाव खाऊन गेला. सर्वांनी तोंडभरून हुरडाची स्तुती केली.

ह्या प्रि-डिपार्चर मीटिंगमध्ये, त्या वर्षी जेवढ्या लोकांनी युरोपची टूर बुक केलेली असेल, त्या सर्वांना आम्ही जेवायला बोलावतो. बरेचसे लोक पहिल्यांदाच भारताबाहेर पडत असतात, आणि त्यांच्या मनात खूप प्रश्न असतात. काही शंका असतात. काही भीती असते. त्या सर्वांचं निरसन व्हावं व तुम्हाला युरोपच्या टूरची मानसिक आणि शारीरिक तयारी करण्यासाठी पुरेसा वेळ मिळावा, म्हणूनसाठी ही मीटिंग.

ह्या माझ्या दोन तासांच्या सादरीकरणानंतर सर्वांच्या, सर्व प्रश्नांना उत्तर मिळालेलीच असतात, परंतु तरीही काही शंका असतील, तर त्यांच्या निरसनासाठी, शेवटचा अर्धा तास राखून ठेवलेला असतो.

साधारण काय तयारी करावी? प्रत्येकाला युरोपला जायच असत, परंतु कोणीतरी त्यांना सांगितलेले असतं की, खूप चालायला लागत. तिथे खूप चोऱ्या होतात. टूरवाले खूप पळवतात. खूप दमायला होत. रोज सकाळी पाचलाच उठायला लागतं. व्हिसा मिळत नाहीत. खूप पेपर्स लागतात, आपलं सामान आपल्यालाच उचलायला लागत, थंडी सहन होत नाही, बगैरे बगैरे...

त्या सर्वांच्या मनातील भीती काढून टाकणं हे त्या दिवशीचं मोठं दिव्य असतं आणि ती भीती काढून टाकतानाच, काही कठोर वास्तवांची जाणीवसुद्धा करून द्यायची असते.

या वेळेपर्यंत (१० मार्च) बहुतेक जणांचे दोनही किंवा दोनपैकी एक तरी व्हिसा झालेले असतात. ज्यांचे व्हिसा अजून झालेले नसतात, ते थोडे काळजीत असतात, आम्ही चौघांनी एकत्रच अप्लाय केलं होत. त्या दोघांचे आले, मग आमचे व्हिसा अजून का आले नाहीत? असे काळजीचे सूर सर्रास ऐकू येतात. व्हिसा कोणाला मिळावेत किंवा कोणाचा रिजेक्ट व्हावा, कोणाचा चार दिवसात येतो, तर कोणाला एक महिनापण लागतो.

युरोपच्या किंवा कुठल्याही परदेश वारीवर, काय काळजी घ्याल? या सदराखाली, सादर होणारा पुढचा भाग वाचायला विसरू नका... याच ठिकाणी, पुढच्या रविवारी!

क्रमशः

milind@mangoholidays.in



Experience of a Lifetime!

**'मॅंगो' स्पेशल  
इंटरनॅशनल आणि  
डोमेस्टिक टूर्स**

Europe	America	Australia & New Zealand
South Africa	Dubai	South East Asia
Kerala	Rajasthan	Madhya Pradesh
		Himachal

www.mangoholidays.in

• पुणे : (020) 2544 4415/16/17/18 मो. : 83800 39505/83800 39499 • दादर : (022) 2433 5500/11/22/33 • ठाणे : (022) 2545 0017/18 • नागपुर : (0712) 2244557/8/9 मो. : 93715 60725 • साप्ताहिक सुट्टी : रविवार